

ІСТРОІЯ ЕКОНОМІЧНИХ УЧЕНЬ (30 8)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	05 соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 економіка
Освітня програма	«Міжнародна економіка», «Економічна аналітика», «Економіка і бізнес»
Статус дисципліни	Обов'язковий
Форма навчання	Денна
Рік підготовки, семестр	1 курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни	135 (лекції: 36 год, практичні: 36 год, СРС: 63 год)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Екзамен
Розклад занять	Згідно розкладу: http://roz.kpi.ua https://schedule.kpi.ua
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: Чайковська Марина Андріївна, к.е.н., доцент Практичні / Семінарські: Петренко Катерина Валеріївна, к.е.н., доцент petrenko.kateryna@iill.kpi.ua Редько Катерина Юріївна, к.е.н., ст. викладач redko_kateryna@iill.kpi.ua
Розміщення курсу	Посилання на дистанційний ресурс https://classroom.google.com/u/2/c/MTU4ODU1MDExMDky Код курсу r2e7ch7

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Вивчення кредитного модуля «Історія економічних учень» надасть можливість студентам опанувати спеціальні економічні та фінансові дисципліни, які присвячені вивченню економічному аналізу, мікро- та макроекономіки, національної, міжнародної економіки та міжнародного бізнесу, інноваційної та інвестиційної діяльності, капіталу, активів, фінансового ринку, цінних паперів, ринку праці тощо.

Метою навчальної дисципліни є формування системного розуміння еволюції наукових поглядів щодо розвитку економічних процесів.

Предметом є вивчення процесів застосування різних економіко-теоретичних підходів до реальної дійсності.

Програмні компетентності на які спрямована дисципліна:

Загальні компетентності:

- ЗК 2 Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей економічного розвитку
- ЗК 3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу щодо особливостей розвитку економічних процесів, агрегувати знання про зміст та особливості еволюції основних економічних учень
- ЗК 10 Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 13 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Спеціальні (фахові) компетентності:

- СК 3 Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки;
-

Програмні результати навчання спрямовані на засвоєння теоретичних знань, розвиток умінь і опанування навичок вирішення складних спеціалізованих задач та практичних проблем економічної діяльності на базі отриманого досвіду економічного розвитку;

- ПРН 2 Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері.
- ПРН 3 Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.
- ПРН 4 Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.
- ПРН7 міти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.
- ПРН16 міти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.
- ПРН21 Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів
- ПРН24 Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Пререквізити: Є першою ланкою в ланцюжку економічних дисциплін, неодмінною передумовою правильного розуміння економічних досягнень людства під впливом змін в економічному та соціальному житті суспільства, через які змінюються й економічні теорії. Крім того, вивчення даної дисципліни тісно пов'язане з регіональною економікою, історією України, філософією.

Постреквізити: Навчальна дисципліна забезпечує прикладні дисципліні навчального плану рівня ВО перший (бакалаврський), а також слугує засобом формування у студентів системного осмислення історії економічного розвитку, що сприятиме вивченню професійно-орієнтованих дисциплін.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Історія розвитку господарств та економічної думки стародавнього світу

Предмет та метод історії економіки та економічної думки.

Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій.

Розділ 2. Зародження економіки та економічної думки

Господарський розвиток та економічна думка періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – V ст.).

Господарство та економічна думка суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя V – XV ст.

Розділ 3. Монетаризм і меркантилізм – перші економічні школи

Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації XVI - перша половина XVII ст. Монетаризм і меркантилізм

Розділ 4. Класична політична економія: зародження, розвиток, еволюція

Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав другої половина XVII- XIX ст.

Сучасники, противники класичної політичної економії.

Розділ 5 Історія сучасної економіки та економічної думки

Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (др. пол. XIX – поч. XX ст.)

Розвиток господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (др. пол. XIX – поч. XX ст.)

Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша пол. XX ст.)

Розвиток нац. економік під впливом НТР (друга пол. XX ст.) і основні напрямки економ. думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кін. XX – поч. XXI ст.)

Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економ. думки в Україні (друга пол. XIX – поч. XXI ст.)

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базові

1. Борович, О. Д. Історія економічних учень : навч. посібн. / О.Д. Борович, Н.М. Каменева ; Укр. держ. академія залізничного транспорту. - Харків : [УкрДАЗТ], 2010. - 318 с.
2. Вербова, Оксана Степанівна. Історія економічних учень : навчальний посібник / Вербова О. С. Вербовий М. В. - Львів : Новий Світ-2000, 2013. - 391 с.
3. Історія економічних учень : навчальний посібник / Л.О. Чорна [та ін.] - Вінниця : Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2015. - 320с. : іл., табл., портр.
4. Історія економічних учень : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / [С.М. Шкарлет та ін.] - Чернігів : Чернігівський національний технологічний університет, 2015. - 263 с. : іл., табл., схеми.

Додаткові:

5. Історія економічних учень: самостійна робота студентів [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051«Економіка», / К.В.Петренко, Н.С.Коновалова; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,40 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 156 с.
6. Чайковська М. А. Хронологія виникнення та розвитку економіки та світової економічної думки. - НТУУ «КПІ», 2012. - <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/4528>
7. Чайковська М. А. Дидактичні матеріали «Періодизація історії економічної думки» з дисципліни «Історія економічних учень» для студентів напрямів підготовки 6.030502 «Економічна кібернетика», 6.030503 «Міжнародна економіка» - НТУУ «КПІ», 2012. - <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/4547>
8. Чайковська М. А. Термінологічний словник з дисципліни «Історія економічних учень» для студентів напрямів підготовки 6.030502 «Економічна кібернетика», 6.030503 «Міжнародна економіка» - НТУУ «КПІ», 2012. - <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/4437>
9. Чайковська, М. А. Черненко, Н. О. Боклан, Н. С. Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Історія економічних учень» для напряму підготовки 6.030503 «Міжнародна економіка» - НТУУ «КПІ», 2011. - <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/4544>; <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/1386>

Інформаційні ресурси

1. The European Society for the History of Economic Thought <http://www.eshet.net/>
2. Каталог статей «Нобелівські лауреати» http://novaekonomika.ucoz.ua/publ/vidatni_ekonomisti/nobelivski_laureati/5
3. Нобелівську премію з економіки вперше отримала жінка, а також її американський колега http://www.newsru.ua/world/12oct2009/nobel_ekonom.html
4. Мічені Нобелем: регіональна активістка Еліно́р О́стром <http://www.epravda.com.ua/publications/4bac655f41de9/>
5. Мічені Нобелем: продавець лимонів Джордж Акерлоф <http://www.epravda.com.ua/publications/2010/12/10/261573/>
6. Мічені Нобелем: економ-психолог Деніел Канемани <http://www.epravda.com.ua/publications/2010/11/5/255342/>
7. Мічені Нобелем: дослідник тенденцій Клайв Гренджер <http://www.epravda.com.ua/publications/2010/09/3/246920/>
8. Мічені Нобелем: підкорювач волатильності Роберт Енгл <http://www.epravda.com.ua/publications/2010/08/13/244823/>

Навчальний контент

Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи організації навчання: лекції, практичні заняття, консультації, написання модульних контрольних робіт, робота з навчально-методичною літературою та інформаційними ресурсами.

Загальні методи навчання: проблемного викладу, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий, евристичний.

Спеціальні методи навчання: робота в малих групах, методи вирішення творчих завдань, презентації, дискусія.

Елементи і прийоми включають вивчення економічних досягнень людства під впливом змін в економічному та соціальному житті суспільства, через які змінюються й економічні теорії

Форми та методи оцінювання: Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: відповіді на практичних заняттях, виконання навчальних завдань, модульну контрольну роботу, написання реферату.

Семестровий контроль – екзамен.

Відповідність програмних результатів, методів, елементів і прийомів навчання, форм оцінювання

ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
1	2	3
ПРН 3 ПРН 4	Лекції проблемного характеру, практичні заняття, консультації, робота з навчально-методичною літературою та інформаційними ресурсами. Загальні методи навчання: проблемного викладу, інтерактивний, проблемно-пошуковий, евристичний. Спеціальні методи навчання: презентації, дискусія, аналітична доповідь, написання реферату	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: відповіді на практичних заняттях, виконання реферату та навчальних завдань, модульну контрольну роботу. Календарний контроль: перша та друга атестація. Підсумковий контроль – екзамен

Тематика та структурно-логічна побудова

Навчальним планом передбачено проведення 36 годин лекційних (Л) один раз на тиждень і та 36 годин практичних занять (П) один раз на тиждень, модульний контроль, індивідуальне завдання у вигляді реферату

Тиж-день навчання	Розподіл годин			Назви розділів, тем	Зміст занять та самостійної роботи здобувачів	Контрольні заходи	ПРН, ЗК, СК
	Л	П	СР				
1	2	3	4	5	6	7	8
1-2	4	4	2	Розділ 1. Історія розвитку господарств та економічної думки стародавнього світу	Л1. Предмет та метод історії економіки та економічної думки Л2 Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій. П1. Предмет та метод історії економіки та економічної думки П2. Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій. СР. Початок виникнення. економічних знань. Перші економічні роботи. Відображення теорії грошей в працях мислителів Стародавнього Світу	Р, Н	ЗК 2,3,10,13 СК,3 ПРН2,3,4
3-5	6	6	3	Розділ 2. Зародження економіки та економічної думки	Л.3 Господарський розвиток та економічна думка періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – V ст.). Л 4. Господарський розвиток та економічна думка періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – V ст.). Л. 5 Господарство та економічна думка суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя V – XV ст П.3 Господарський розвиток та економічна думка періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – V ст.). П4 Господарський розвиток та економічна думка періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. – V ст.). П.5 Господарство та економічна думка суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя V – XV ст	Р, Н	ЗК 2,3,10,13 СК,3 ПРН2,3,4

					СР.: криза рабовласницької системи господарства та її висвітлення у працях тогочасних філософів		
6-7	4	4	4	Розділ 3. Монетаризм і меркантилізм – перші економічні школи.	<p>Л6. Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації XVI - перша половина XVII ст. Монетаризм</p> <p>Л.7 Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації XVI - перша половина XVII ст меркантилізм</p> <p>П6. Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації XVI - перша половина XVII ст. Монетаризм</p> <p>П7 Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації XVI - перша половина XVII ст меркантилізм</p> <p>СР. Особливості розвитку країн Європи в 16 - 17 ст.</p>	Р, Н	К 2,3,10,13 СК,3 ПРН2,3,4
8-10	6	4	3	Розділ 4. Класична політична економія: зародження, розвиток, еволюція	<p>Л8. <i>Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав другої половина XVII- XIX ст.</i></p> <p>Л.9 <i>Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав другої половина XVII- XIX ст. (продовження)</i></p> <p>Л.10 Сучасники, противники класичної політичної економії</p> <p>П8. Промисловий переворот в Англії, його суть і значення для розвитку ринкового господарства країн Європейської цивілізації. Особливості розвитку ринкового господарства у Франції та Німеччині (середина XVII - середина XIX ст.).</p> <p>П 9-10. Сучасники та противники класичної політичної економії.</p> <p>СР. Основні ознаки ідеалізованого суспільства соціалістів-утопістів. Відмінність поглядів Сен-Сімона від інших представників утопічного соціалізму. Недоліки «ладу цивілізації» згідно Фур'є</p>	Р, Н	2,3,10,13 СК,3 ПРН2,3,4,1 6,21,24
7		1		Розділи 1- 3.	Модульна контрольна робота, частина 1 (МКР)	Оцінювання ПРН за Т.	
11-18	16	14	11	Розділ 5: Історія сучасної економіки та економічної думки.	<p>Л11-12. . Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (др. пол. XIX – поч. XX ст.)</p> <p>Л.13 Розвиток господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (др. пол. XIX – поч. XX ст.)</p> <p>Л.14-15 Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств (перша пол. XX ст.)</p> <p>Л.16 Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (друга пол. XX ст.)</p> <p>Л.17 Розвиток нац. економік під впливом НТР (друга пол. XX ст.) і основні напрямки економ.</p>	Р, Н	,10,13 СК,3 ПРН2,3,4,1 6,21,24

					<p>думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кін. ХХ – поч. ХХІ ст.)</p> <p>Л.18 Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економ. думки в Україні (друга пол. ХІХ – поч. ХХІ ст.)</p> <p><i>П.11 Ринкове господарство країн європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.)</i></p> <p>1. Господарства Англії, Франції, Німеччини наприкінці ХІХ – початку ХХ ст.</p> <p>2. Маржинальна революція.</p> <p><i>П.12-13 Ринкове господарство країн європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.) (продовження)</i></p> <p>П.14 Теоретична система Дж.М. Кейнса. Теорії конкуренції Е. Чемберліна, Дж. Робінсон. <i>Особливості розвитку господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.)</i></p> <p>П.15. Характерні особливості розвитку економіки України в пореформений період (60 – 70-ті роки ХІХ ст.-ХХст).</p> <p>П.16 <i>Основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (друга половина ХХ ст. – початок ХХІ ст.)</i></p> <p>П.17-18 <i>Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина ХІХ – початок ХХІ ст.)</i></p> <p>СР11-18: особливості зовнішньоекономічної політики окремих країн в період становлення світового господарства першої пол. ХХ ст.; особливості кейнсіанства.</p> <p>Становлення та розвиток засад ринкової економічної системи в Україні другої половини 80-х років. Основні напрямки ринкових перетворень в економіці незалежної України. Сучасні економічні теорії в Україні.</p>		
14		1		Розділи 4- 5.	Модульна контрольна робота, частина 2(МКР)	Оцінювання ПРН за р 4-5	
2-18	0	2	10	Індивідуальне Завдання (реферат)	Додаток 1		
			30	Екзамен		Виконання теоретичного, аналітичного завдання, тестування	
Разом	36	36	63				

Примітка: Л – лекції, П – практичні заняття, ПРН – програмний результат навчання, ЗК – загальні компетентності, СК- спеціальні (фахові) компетентності.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Навчальним планом передбачено 63 годин самостійної роботи. На самостійну роботу вноситься: підготовка до аудиторних занять, до виконання модульної контрольної роботи, підготовка реферату, підготовка до складання семестрового контролю

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Індивідуальні семестрові завдання виконуються відповідно до робочого навчального плану. Рекомендованим видом індивідуальних завдань є реферат. Завдання для виконання реферату студент обирає самостійно та погоджує з викладачем, робота виконується згідно стандартів, у термін, зазначений викладачем і має на меті контроль самостійного поглиблення знань з дисципліни. Про результати виконання самостійної роботи студенти звітують в усній та письмовій формах (доповідь і реферат відповідно). Теми обираються з запропонованого орієнтовного переліку або можуть бути запропоновані студентом за погодженням з викладачем. Підготовка доповіді супроводжується складанням тез. Типові теми для виконання реферату подано у додатку 1.

Передбачена для денної форми навчання модульна контрольна робота поділяється на дві контрольні роботи (КР) протягом семестру: КР-1 після вивчення перших трьох розділів та КР-2 після вивчення останніх двох розділів. Основна мета КР – перевірити рівень сформованості знань та умінь у студентів. Мета тестового контролю - перевірка, оцінювання та констатація результатів процесу навчання студента на кожному рівні.

Обрані форми роботи дозволяють перевірити рівні сформованості знань у студентів, а саме:

- відтворюючий - пряме відтворення знань та способів діяльності. Студент розпізнає навчальну інформацію, може її описати, дати готове визначення, застосувати відомі йому способи діяльності, виконати завдання за зразком;

- конструктивний - передбачає перетворення студентами знань, які вони вже мають, тобто здійснення певної аналітико-синтетичної діяльності. Студент володіє перенесенням знань у нові ситуації, в яких він бачить елементи попередніх ситуацій;

- творчий - передбачає перенесення знань студентами в нові умови, які до цього часу не були їм відомі, створення нових нестандартних алгоритмів пізнавальних дій.

Зразок варіанту завдань, що входять до модульної контрольної роботи, наведені в робочій програмі та виконуються під час проведення письмової контрольної роботи (Додаток 2).

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

1. Рейтинг студента з дисципліни розраховується зі 100 балів, з них 60 бали складає стартова шкала. Стартовий рейтинг (протягом семестру) складається з балів, що студент отримує за:

- роботу на практичних заняттях (10 занять);
- модульну контрольну роботу;
- виконання індивідуальної/реферативної роботи.

2. Критерії нарахування балів:

2.1. Робота на практичних заняттях:

- активна творча робота – 3 бали;
- плідна робота – 2 бал;

2.2. Модульна контрольна робота:

– «відмінно», повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації (повне, безпомилкове розв'язування завдання) – 20 балів;

– «добре», достатньо повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації або незначні неточності (повне розв'язування завдання з незначними неточностями) – 16-19 балів;

– «задовільно», неповна відповідь, не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки (завдання виконане з певними недоліками) – 11-15 балів;

– «незадовільно», відповідь не відповідає умовам до «задовільно» – 0 балів.

2.3. Виконання індивідуальної/реферативної роботи:

- творча робота – 10 балів;
- роботу виконано з незначними недоліками – 8-9 балів;
- роботу виконано з певними помилками – 5-7 балів;
- роботу не зараховано (завдання не виконане або є грубі помилки) – 0 балів.

3. Умовою першої атестації є отримання не менше 10 балів та виконання всіх завдань (на час атестації). Умовою другої атестації – отримання не менше 30 балів, виконання всіх завдань (на час атестації) та подання реферативної роботи на перевірку.

4. Умовою допуску до екзамену є зарахування всіх завдань, індивідуальної/реферативної роботи та стартовий рейтинг не менше 36 балів.

5. На екзамені студенти виконують письмову контрольну роботу. Кожне завдання містить три теоретичних питань і одне на володіння категоріальним апаратом. Перелік питань наведений у Рекомендаціях до засвоєння кредитного модуля. Кожне питання оцінюється у 10 балів за такими критеріями:

– «відмінно», повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації – 9-10 балів;

– «добре», достатньо повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації або незначні неточності (повне розв'язування завдання з незначними неточностями) – 7-8 балів;

– «задовільно», неповна відповідь, не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки (завдання виконане з певними недоліками) – 5-6 балів;

– «незадовільно», відповідь не відповідає умовам до «задовільно» – 0 балів.

Відповідність рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Додаткові бали з дисципліни можуть бути отримані при написанні фахових статей та тез, а також у разі успішного проходження відповідних онлайн курсів, зазначених викладачем у гугл-класі.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено Чайковська Марина Андріївна, к.е.н., доцент

Петренко Катерина Валеріївна, к.е.н., доцент

Редько Катерина Юріївна, к.е.н., старший викладач

Ухвалено кафедрою міжнародної економіки (протокол №12 від 14.06.2023 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол №11 від 30.06.2023 р.)

ДОДАТОК А

Типові теми рефератів

1. Розвиток теорії вартості в епоху доринкової економіки.
2. Генезис теорії вартості в епоху нерегульованої ринкової економіки.
3. Еволюція теорії вартості в XX столітті.
4. Відображення теорії грошей в працях мислителів Стародавнього Світу, Середньовіччя та в епоху меркантилізму.
5. Теорія грошей у маржиналізмі.
6. Гроші в працях представників класичної школи та її противників.
7. Теорія відсотка в докласичний період.
8. Посткласична теорія відсотка.
9. Генезис теорії відсотка в епоху нерегульованої ринкової економіки.
10. Еволюція теорії капіталу в докласичний період.
11. Теорія капіталу в XX столітті.
12. Класики, соціалісти-утопісти, економісти-романтики та німецька історична школа про теорію капіталу.
13. Еволюція теорії прав власності.
14. Економічна думка про заробітну плату.
15. Теорія протекціонізму: витоки і сучасність.
16. Еволюція категорії багатства до 17 століття.
17. Багатство в працях вчених-економістів 18-20 століть.
18. Торговий капітал і прибуток: розвиток економічної думки.
19. Багатство в працях західних та вітчизняних економістів XX століття.
20. Еволюція методології економічної науки.
21. Генеза предмета вивчення економічної науки.
22. Еволюція теорії ринкової рівноваги.
23. Розвиток теорії доходів.
24. Зародження та розвиток теорії відтворення.
25. Класове розшарування суспільства в працях вчених-економістів до XX ст.
26. Генеза теорії продуктивної праці.
27. Розвиток теорії вартості на основі спадної граничної корисності.
28. Зародження і розвиток теорії очікувань.
29. Розвиток теорії податків.
30. Еволюція теорії недосконалої (монопольної) конкуренції.
31. Теорія ефективної конкуренції.
32. Теорія граничних витрат.
33. Генеза теорії монополій та монопольної влади.
34. Ефект мультиплікатора в працях економістів XX століття.
35. Еволюція теорії економічного зростання.
36. Різнопольні концепції державного регулювання в епоху соціально-орієнтованої ринкової економіки.
37. Зародження і розвиток концепції соціального ринкового господарства.
38. Проблема безробіття в працях вчених-економістів з 17 століття.
39. Радянська економічна думка.
40. Економічна думка в Росії.
41. Економічна думка в Україні.
42. Генезис теорії економічних циклів.
43. Еволюція теорії олігополії.
44. Розвиток теорії ігор.
45. Еволюція теорії підприємництва.

ДОДАТОК Б

Приклад завдання МКР Контрольна робота 1

1. Визначить ім'я науковця:

Основоположник аналітичної економіки як самостійної науки, роки життя 1723—1790. Застосувавши у своїй головній праці «Дослідження про природу і причини багатства народів» (1776 р.) метод наукової абстракції засновника школи трудової вартості В. Петті (1623—1687 рр.), він розвинув ідею батька французької фізіократії Ф. Кене про природний порядок в економіці і роль вільної конкуренції для її нормального розвитку, заклавши основи класичної теорії ринкової економіки.

2. Вкажіть терміни відповідно до визначень:

1) Абсолютна земельна рента; 2) Багатство; 3) Капітал; 4) Методологія; 5) Кирило-Мефодіївське товариство; 6) Нормальний рівень зарплати; 7) Основні класи суспільства; 8) Основні види доходів.

А) - Економічна реалізація власності на землю. Б) - блага, які мають мінову вартість. Д. Мілль. В) - гроші, а те, що купується на гроші, тобто засоби виробництва, або нагромаджена вартість. Ф. Кене. Г) - економічні категорії - вічні ідеї, відірвані від реальності. Прудон. Д) - скасування кріпацтва, царизму і об'єднання всіх народів на демократичній основі. Е) - визначається кількістю засобів існування робітника і його сім'ї. А. Сміт. Є) - власники землі, працюючі в сільському господарстві, решта. А. Тюрго. Ж) - рента, прибутки, заробітна плата. Д. Рікардо

3. Вкажіть вірні відповіді:

1. Історія економічних учень охоплює формування наук:

- а) прикладних наук;
- б) менеджменту і маркетингу;
- в) економічних наук;
- г) гуманітарних наук;
- д) правильна відповідь відсутня.

2. Гроші не можуть породжувати гроші; становий розподіл суспільства потрібний; багатство поділяється на природне і штучне; потрібне визнання приватної власності.

Автор цих положень:

- а) Августин Блаженний;
- б) Фома Аквінський;
- в) Ібн-Хальдун.

3. Вершиною розробки трудової теорії вартості були праці:

- а) Адама Сміта;
- б) Давида Рікардо;
- в) Карла Маркса.

4. Центральне місце в економічному вченні Ж.-Б. Сея займає:

- а) проблема вартості;
- б) теорія народонаселення;
- в) закон ринків;
- г) боротьба класів.

5. Ідеальною економічною системою Сімонді вважав:

- а) первісне суспільство;
- б) капіталізм;
- в) дрібнотоварне виробництво.

4. Дайте відповідь на питання:

1. У чому бачив Сміт взаємну вигоду міжнародної торгівлі?
2. Назвіть головну працю Давида Рікардо та вкажіть рік її видання, основний зміст.
3. Праці якого вченого завершили класичну школу відповідно до обмежувальної позиції, які основні положення цієї праці викладено в працях Карла Маркса?

Контрольна робота 2

I. Оберіть із запропонованих варіантів відповідей на питання вірні:

1. Центральною проблемою наукової праці А. Сміта «Дослідження про природу та причини багатства народів» була проблема:

- 1.1. Економічного розвитку суспільства та підвищення його добробуту;
- 1.2. Визначення сфери економіки, яка створює багатство;
- 1.3. Дослідження впливу праці на формування вартості товару;
- 1.4. Усі відповіді вірні.

2. Д. Рікардо основною умовою процвітання країни вважав:

- 2.1. Політику економічного лібералізму, оснований на принципах вільної конкуренції;
- 2.2. Налагодження ефективних взаємостосунків між трьома основними класами: власниками землі, власниками капіталу та робітниками;
- 2.3. Активне державне регулювання економіки;
- 2.4. Повне використання країною своїх порівняльних переваг у міжнародній торгівлі.

3. К. Маркс трактував концепцію двоїстого характеру праці як:

- 3.1. Те, що праця є товаром, який існує в подвійній формі: конкретної та абстрактної праці;
- 3.2. Те, що праця є товаром, який існує в подвійній формі: формі простої та складної праці;
- 3.3. Категорією, що має соціальне та економічне походження;
- 3.4. Жодна з відповідне не вірна.

4. Ф. Енгельс трактував політекономію в широкому розумінні як:

- 4.1. Науку, що вивчає капіталізм;
- 4.2. Науку про багатство;
- 4.3. Науку, що вивчає всі суспільні формації і економічні закони, які регулюють виробництво і процеси обміну благами в суспільстві;
- 4.4. Науку про способи виробництва.

5. У. Петті, один з засновників школи класичної політекономії, виділяв такі фактори ціноутворення:

- 5.1. Вартість капіталу, вартість природних ресурсів;
- 5.2. Розмір ренти, розмір прибутку в даній галузі;
- 5.3. Вплив традицій споживання, моди, товарів-замінників, товарів-новинок, вартості праці;
- 5.4. Усі відповіді вірні.

6. Термін «політична економія» у науковий обіг увів:

- 6.1. Г. Скаруффі;
- 6.2. А. Сміт;
- 6.3. А. Серра;
- 6.4. А. Монкретьєн.

7. Теорія вартості А. Сміта полягає в такому:

- 7.1. Праця виступає як єдине джерело створення вартості;
- 7.2. У створенні продукту беруть участь праця, капітал і земля;
- 7.3. Створений у процесі виробництва дохід розподіляється: прибуток, заробітна плата, рента;
- 7.4. Усі відповіді вірні.

8. Представники нової школи політичної економії джерело багатства вбачали у:

- 8.1. торгівлі;
- 8.2. грошах;
- 8.3. виробництві;
- 8.4. усі відповіді вірні.

9. Основна ідея маржиналізму полягала в:

- 9.1. наявності альтернативи використання ресурсів у час і просторі;
- 9.2. дослідженні граничних економічних величин як взаємопов'язаних явищ економічної системи в масштабі фірми, галузі або національної економіки;
- 9.3. Первинності сфери виробництва над сферою обігу;
- 9.4. Жодна з відповідей не вірна.

10. Скільки томів «Капіталу»?

10.1. один;

10.2. два;

10.3. три;

10.4. чотири.

11. Вкажіть роки життя А. Тюрго

12. Назвіть етапи розвитку економічних знань.

II. Дайте розгорнуту відповідь на питання:

1. Опишіть первісне накопичення капіталу як економічний процес.

2. Хто такі «треті особи» і їх роль згідно «Принципів політичної економії...» Т.Мальтуса